

PREKLIATA PLANÉTA

JOZEF ŽARNAY

artis
omnis

PREKLIATA PLANĚTA

PREKLIATA PLANÉTA

JOZEF ŽARNAY

artis
omnis

© Jozef Žarnay 1977, 2025

Cover, Illustrations, Layout © Sendy Fiala 2025

Slovak Edition © Artis Omnis 2025

ISBN 978-80-8201-277-7

PREDOHRA

Čosi nebolo v poriadku. Dážď síce šumel rovnako vytrvalo ako vždy, no to bolo azda jediné, čo ostalo po starom. „Počul si?“

Starší z dvojice sklonil faklu k zemi a štyri oči sa vpili do rednúcej tmy.

„Otec! Čo sa robí?“ znepokojil sa mladší. „Prečo sa tak oteplilo?“

Starec neodpovedal. Zaboril zahrotený koniec fakle do rozmočenej pôdy a začal liezť na neďaleké skalisko. Jeho spoločník sa bez váhania pustil za ním. Škriabať sa potme na šmyklavé a hladké bralo nebola nijaká hračka, ale obaja rýchlo dosiahli cieľ.

„Otec!“

Mladší dorazil nahor prvý a v jeho výkriku sa chvela hrôza. Pokiaľ starec nahmatal okraj vrcholovej plošiny, aby sa na ňu s veľkým úsilím vyšvihol, prvolezcovi sa vydral z hrdla jačavý škrek. Kým sa starý muž vzpriamil, telo chlapca sa rútilo strminou a lámalo vetvičky porastu.

„Ó, Okarus!“

Starec sa neobzrel dolu. Jednak s určitosťou vedel, že jeho syn je beznádejne mŕtvy, a jednak pre voľačo iné.

Hľadel na Zakázanú rovinu.

„Pri Okarusovi!“

Vzhľad okolia sa zmenil. Tma ustúpila čudsnému svetlu, vyžarujúce-mu zdanlivo spod zeme.

„Pri veľkom Okarusovi...“ vydýchol muž do tretice.

Už videl, že zvláštne svetlo nevyžaruje z trávy, ale zo siedmich bodov, ktoré odjakživa mŕtvo stoja v strede Zakázanej roviny – zo siedmich Veľkých hrotov. Teraz sa však na ich mieste objavilo niečo celkom iné.

Sedem jagavých kociek vysielalo strašidelné modravé svetlo a medzi nimi rýchlo narastal strieborný strom.

„Modrá!“ zachripel starec a zakryl si oči dlaňami. „Modrá farba! Oslepnem! Videl som modrú farbu!“

Šmaril sa na plošinku a telo sa mu roztriaslo od úzkosti. Dlhو ležal nehybne a navrával si, že všetko sa mu iba zdá. Potom máličko zdvihol hlavu.

„N... nie!“

Nevidaný jav nezmizol. Naopak, kocky žiarili tak intenzívne, že mužove ruky začali vrhať na piesok tieň.

„Nie!“

Zaboril tvár do piesku, zaryl nechty hlboko do zeme a bez toho, aby pozrel pred seba, začal štvornožky cúvať. So zažmúrenými očami dosiahol okraj plošiny, a keď zacítil pod špičkami nôh prázdno, začal sa spúšťať dolu.

Bez jediného pohľadu na mŕtveho sa dal na útek.

KAZISVET

alebo kapitola prvá, v ktorej sa zvoncom nič nekončí

„Šach!“

„Mat!“

„Čo? Aby ho porantalo aj s koňom!“

„Tri nula,“ konštatoval som a zahľadel sa von oknom. Na školskom dvore sa prehánali húfy rozvášnených futbalistov, ktorým ani najmenej neprekážalo, že sa na jednom ihrisku hrá naraz s viacerými loptami. Z našej triedy sme len traja trávili veľkú prestávku v miestnosti: Vilo Čerňan a ja – Stano Turčín – sme boli týždenníci, zatiaľ čo Števo Hruškaj zostal s nami pre niečo celkom iné. Nenapraviteľný chválenkár si práve spomenul na svoju slávnu šachovú minulosť (v tábore vraj vyhral všetky turnaje a porazil i známeho medzinárodného veľmajstra) a vyzval Vila na partiu kráľovskej hry. V tej chvíli ešte nikto netušil, že pekné predpoludnie sa onedlho zmení na niečo, čo sa môže stať iba nám.

Vyzvať mysliteľa Vila na šachový zápas bolo viac než neopatrné, Števo si na seba privolať pohromu. Okuliarnatý dobráčisko nikdy nemal silu spolužiakom čokoľvek odmietnuť, a tak došlo k zápoleniu, aké azda nemalo obdoby. Prvú partiu vyhral Vilo po ôsmich ťahoch, v druhej zničil súperovho kráľa v desiatom ťahu. Tretia partia, na ktorú sa podľa svojich vlastných slov Števo pekne sústredil, trvala najdlhšie. Po šestnástom ťahu sklonil Vilo hlavu do dlaní, oči sa mu zakalili a koncom jazyka si navlhčil pery. Pridobre som poznal tento príznak a ani tentoraz som sa nemýlil. Keď o niekoľko sekúnd Števo víťazoslávne ohlásil šach, Vilo premiestnil koňa, zložil okuliare a oznámil koniec tretieho obdobia panovania Števovhovho kráľa.

„To bola čistá náhoda!“ rozčúlil sa najhrdinskejší hrdina. Predvčerom liezol na jablňu, no zlomil sa pod ním konár a Števo spadol tak nešťastne, až si pri náraze na spodnej haluzi vyrazil predné zuby, následkom čoho priam ukážkovo šušlal. „Štanino! Predša ši videl, že šom mal prevahu! Nabudúce ši...“

Dvere sa rozleteli a do triedy vtrhol uragán. Fero Vrabec sa inokedy vracal z prestávky zásadne posledný a väčšinou až po zvonení, bolo mi teda jasné, že sa muselo voľačo prihodiť. Rovnako, ako pred chvíľkou vo Vilovi, nemýlil som sa ani vo svojom druhom najlepšom kamarátovi.

„Viete, čo je nového?“ kričal a kýval rukou v sadre – predvčerom bol na jabloni spolu so Števom, no na rozdiel od hrdinu si pri páde poranil ruku. Nebolo to síce nič vážne, no lekárka mu pre každý prípad dala záväzok a dlaň do sadrového obväzu.

„Zahlušil gypsový škuľavého,“ odvetil spokojne Vilo.

„Sakrament-atament, nechaj si hlúpe vtipy! Keby ste vedeli, čo sa robí, hneď by vám bolo veselo ako na pohrebe!“

„Prečo? Zasa budeme písať písomku?“

„Čoby písomka! Radšej desať písomiek než toto!“

„Hm! Tak nám zrušia všetky prázdniny?“

„Horšie!“

„Horšie?“

„Dolu riekou plávajú stovky mŕtvych rýb!“

Okamžite sme všetci vyskočili.

„Odkiaľ to vieš? Kto ti to povedal?“

„Ujo Dofrasa!“

Ďalším podrobnostiam zabránilo zvonenie a do dverí vletela tlupa udychčaných strapáčov. Dievčatá sa tiež nahrnuli do lavíc a poniektorí oneskorenci sa ešte chytro skúšali niečo doučiť. Dohodli sme sa, že hneď po vyučovaní sa poberieme k rieke a iba to, že ostatní vstali, nás upozornilo na účinný príchod. Až vtedy som zbadal, že ešte stále zvoní.

„Sadnite si.“

Učkiné slová sme začuli len v prvých laviciach, lebo zvonenie neprestávalo. A neprestalo ani vtedy, keď slovenčinárka ukončila zápis do triednej knihy a pokrútila začudovane hlavou.

„Čo je s ním?“

Zvonček však tvrdohlavo drnčal ďalej.

„Čo je to za poriadok? Turčín, skoč sa tam pozrieť!“

Náhľivo som vstal, no mohol som si to spokojne ušetriť. Drnčanie síce neprestávalo, zato sa ale otvorili dvere a do miestnosti vpochoďoval tučný chlapec s takmer guľatou hlavou. V tvári bol červený ako paprika. Kým držal dvere pootvorené, zvonenie zosilnelo ešte viac.

„Zatvor!“ vyučujúca nervózne zatísla stoličku pod katedru. „Blažko, čo sa tam robí? Kto to stále vyzvára?“

„Ja... ja... to predsa vy...“

„Ja?“ zarazila sa súdružka¹ učiteľka. „Ja že vyzvám?“

Z lavíc zaznel tlmený smiech a chalan ešte viac očervenel.

„Nie! Ale vy ste mi kázali zazvoniť namiesto vás, lebo ste sa ponáhľali po zošity!“

„To áno. A čo sa stalo?“

„No... a ja... ja som zazvonil.“

Nebolo sily, ktorá by nás vedela udržať. Miestnosťou zaburácal rehot a nakoniec sa rozosmiala i slovenčinárka.

„Príma!“ nezdržal sa Fero. „Aspoň raz vyviedol aj niečo užitočné!“

***

Na začiatku školského roku zavítal do našej triedy prístahovalec. Pre jeho výzor ho Fero v prvej chvíli nazval Mesiačikom. No hoci inokedy sa jeho prezývky vždy ujali, táto nemala úspech a sám o dva dni vymyslel inú.

Kazisvet.

Príčina bola jednoduchá. Ak existoval niekto, komu všetko doslova padalo z rúk, a kto dokázal pokaziť takmer všetko, čoho sa dotkol, bol to Teofil Blažko, vnuk našej upratovačky. V prvý deň sa pod ním rozsypala stolička, keď sa na nej pokúšal utiahnuť uvoľnené matice. O deň neskôr mu pri odchode zo školy odpadlo koleso z bicykla, a v ďalšie dni to bolo proste vždy niečo. Zaseknutý oblok v triede, pretrhnuté lanko na tabuli, pokazený gramofón² i diap projektor³, polámané pomôcky v školskej dielni, dokonca aj menšia potopa v šatniach. To vtedy, keď Teofil otvoril vodovodný kohútik tak silno, až sme museli zháňať školníka i s nástrojmi. Jeho rodičia sa sťažovali, že mu nemôžu zveriť náramkové hodinky, lebo po dvoch-troch týždňoch ich treba zaniest do opravovne. Bicykel mával v oprave trikrát do roka a k autu, chladničke a televízoru mu prístup prísne zakázali. Zipsy na šatách či na batohu mu nikdy nevydržali dlhšie ako pár dní a na písanie používal iba ceruzku, lebo ani jedno pero mu nepísalo dlhšie než dva týždne. Nevie, či to nešírili zlé jazyky, no vraj keď ešte bývali Blažkovci v Elektrónkove, suseda ho poprosila opraviť poistky, vzápätí nastala tma v celom meste a kilometer pred stanicou zastal elektrický vlak. Skrátka, nech robil čokoľvek a nech sa usiloval akokoľvek, zakaždým mu to zle vypálilo. Na dielenských prácach sfušoval aj ten najjednoduchší výrobok, preto sme robili radšej za neho, a keď sme hrali futbal, neopovažovali sme sa zaradiť ho do obrany, lebo hneď v prvom zápase strelil dva vlastné góly. Vilo sa raz vyjadril, že z Teofila vychádzajú nejaké zatiaľ neobjavené skazonosné vlny. Aj keď som nechcel veriť klebetám, že vežové hodiny v okresnom meste sa nedajú používať odvtedy, čo ich namiesto údržbára natiahol

jeho synovec Teofil, v každom prípade som však veril, že teraz je na príčine práve Kazisvet.

„Čo si vlastne spravil?“

„Nič, súdružka učiteľka,“ vysvetľoval skrúseno nešťastník. „Len to, čo robí každý. Stisol som tlačidlo.“

„No a?“

„No a potom sa nedalo vytiahnuť. Ani súdruhovi riaditeľovi sa to nepodarilo.“

Z chodby už hodnú chvíľu zaznievalo školníckovo meno.

Odrazu sa nám uľavilo – zvonček stíchol a zároveň zhasla akváriová lampička v živom kútiku.

„Vypli prúd,“ zahlásil zbytočne Fero.

„Konečne. Stratili sme dobrých päť minút. Rozdajte si rýchlo diktátové zošity. Na konci hodiny mi nezabudnite pripomenúť, že vám mám oznámiť niečo dôležité.“

Učka začala diktovať.

***

„Hnusáci! Dofrasa aj s takou robotou!“

Breh bol plný zvedavcov a len málokto sa tváril veselo. Rieku pokrývali chuchvalce žltkavej peny a z vln sa sem-tam vystrčilo striebisté brucho ryby. Za päť minút sme ich napočítali takmer päťdesiat.

„Bodaj by šlak trafil tých babrákov!“ pokračoval v nadávkach ujo Dolník, ktorého sme poznali skôr pod prezývkou ujo Dofrasa. Stál po kolená vo vode spolu s niekoľkými inými rybármi, v jednej ruke držal uhynutú rybu, zatiaľ čo druhou zaťatou pästou bezmocne hrozil smerom k Elektrónkovu.

„Nielen, že nám z cementárne kazia vzduch, ešte im bol čert dlžen postaviť tam chemickú fabriku! Všetko vykántria! Bodaj by ešte dnes vyhoreli!“

„Ej, nieže takto, súdruh Dolník,“ tíšil ho policajt, opretý o motorku JAWA. „Továrne potrebujeme!“

„Takéto? Čo nám budú otravovať vzduch i vodu?“ ozval sa starý Húščava.

„Takéto nie! Určite je to len nehoda! Vinníkov istotne prísne potrestajú, na to sú paragrafy.“

„Tieto ryby už nijaký paragraf nezachráni! A pozrite tam!“

Ujo Dofrasa zlostne šmaril rybu k druhému brehu, kde v chuchvalci páchnucej peny plávala dolu vodou mačacia zdochlina.

„Otrávila sa,“ zamračil sa Vilo. „Asi zožrala rybu. Podťe, mám toho akurát!“

Pobrali sme sa preč. Z pohľadu na zničenú riekú nám bolo smutno a náladu nám trochu zlepšovalo jediné: učiteľka nám po zvonení oznámila, že v piatok odpadá vyučovanie.

VÝLET

alebo kapitola druhá, v ktorej chlapci nájdu chlebník bez majiteľa

Turistika bola od malička Vilovou i mojou záľubou. A ani Fera a Števo nebolo treba dvakrát nahovárať. Rozhodli sme sa teda, že nečakaný voľný deň využijeme – pôjdeme na výlet. Impozantný skalnatý kopec Medvedí vrch, vzdialený od Atómovej Lehoty pol dňa chôdze, nás lákal už dávno, ale vždy, keď sme sa tam chystali, pokazilo sa počasie. Teraz však nepršalo už týždeň a jasná obloha veštila pohodu i naďalej.

„Na tri dni?“ nadhodil Fero.

„Jasné! Vrátime sa v nedeľu poobede.“

„Príma. Aspoň sa ešte raz poopaľujeme.“

***

Hoci som vstal včas a na dohovorené miesto sa dostavil skôr, ako sme sa dohodli, neprišiel som prvý.

„Holahó!“ privítalo nás zahulákание. „Kde si nechal Vila? Čo, stúpila mu na nohu lokomotíva?“

Fero vystrúhal trpiteľskú grimasu.

„Predstav si! Zle som natiahol budík! Šiel dopredu a ja s ním!“

Zložil som ruksak s poskladanou dekou na zem, posadil som sa na peň a pozeral k Atómke. Na ohybe sa zjavila ďalšia dvojica ranných vtákov. Fero poškrabal za uchom Bleska, zahľadel sa na zápästie a zahlaholil: „Nemeškajú vám náhodou hodinky?“

„Ani nie,“ odvetil Vilo. „Vybrali sme sa načas, ale Števo sa vrátil po papriku. Dnes si uvaríme taký guláš, aký ešte nejedol ani jeden kráľ.“

„Kráľ!“ Fera priam nadhodilo a oči mu zažiarili. Žmurkol na mňa a obrátil sa k Vilovi: „Nepočul si tú historku o kráľovi a jeho troch synoch?“

„Ako im dával lámať prúty?“

„Nie, nemyslím Svätopluka! Tú najnovšiu!“

„Nepočul.“

„Príma, počúvaj! Žil raz jeden kráľ a ten mal troch synov. Dvaja starší boli múdri, no najmladší bol hlúpy ako podošva. Keď kráľ zostarol, zavolať si synov a povedal im: Nadišiel môj čas a musím vám podeliť všetko, čo mám. Najstarší, ty dostaneš pol kráľovstva. Prostredný, ty tiež dostaneš pol kráľovstva. A ty, najmladší, dostaneš fučifuč.“

„Čooo?“ spýtal sa Vilo nechápavo.

„Ha! Práve na to sa opýtal aj ten zadubenec!“ vybuchol Fero a začal sa škodoradostne plieskať po stehnách. Pretože ja som mu naletel už dávnejšie, s radosťou som sa pripojil.

„Bodaj ťa,“ uškrnul sa Vilo. „Vedieš 1:0, no toto ti dlžný nezostanem! Máš to u mňa schované!“

„Naozaj dobré,“ súhlasil Števo. „Ten chyták si musím žapamätať a dakoho naň nachytám.“

Všimol som si, že Vilo vytiahol z kapsy špinavý papier a vyjavene naň hľadel.

„Čo to čítaš?“ vyzvedal Fero.

„Človeče! Píšu tu, že jednej žene odhryzol pes jazyk!“

„Čooo?“ Fero žasol. „Ako sa to stalo? To ho tak vyplazila?“

„Bol... bol to jazyk z topánky!“ zajasal Vilo a hodil zdrap do Fera. „A už sme 1:1!“

***

Cestu od kraja lesa k Dračej stene prejde človek pešo za dvanásť minút, no my sme si na svoje obľúbené miestečko vyšliapali skratku cez husté kroviská, takže na lúčku pod dvojskalou sme prišli asi za polovicu toho času. Fero so Števom sa ihneď vrhli k maskovaciemu balvanu, aby ho odvalili od vchodu do jaskyne.

„Počkať,“ zadržal ich Vilo, „čo sa tak náhlite? Utekáte ako strelení, chcete prezradiť našu skrýšu?“

Skalný výklenok s vchodom do jaskyne bolo vidieť iba z čistiny a od kraja lesa. Preletel som pohľadom celé priestranstvo. Lúka bola prázdna a lístie ani nezašušťalo. Ale...

„Pozrite!“ zvolal som. „Tam! Na dube!“

„Chlebník! Visí na konári!“

„Niektó je tu,“ nahneval sa Vilo.

Podišli sme k stromu a Fero si prezeral kapsu.

„Hm! Akoby som ho už niekedy videl!“

„A vieš, že ja mám tiež taký dojem?“

„Aj ja! Mal šom kedyši taký ištý rukšak, ale...“

Spoza stromov zaznelo niečo ako pokašliavanie, ktoré sa o chvíľu zmenilo na smiech. Aj ten mi bol povedomý, rovnako ako taška na dube.

„Je tu niekto?“

Namiesto odpovede sa ozval nový výbuch smiechu. Blesk sa radostne rozšteká.

„To šom blázon. Nikoho predša nevidno,“ natiahol krk Števo.

„Nikoho... nevidieť.“ Vilo si končekom jazyka oblizol pery a zahľadel sa do prázdna. Nato sa strhol. „Ak nikoho nevidieť, tak to môže byť jediná osoba! Si to naozaj ty?“ spýtal sa prázdneho lesa.

Medzi stromami niečo zašuchotalo.

„Hej,“ zašepkal som, len čo som si uvedomil, komu patrí chlebník. „Ohlás sa!“

„Dúfam, že si tu sama,“ poznamenal Vilo s náznakom nevôle.

„Nie,“ zašepkal dub. „Niekoho som nechala vnútri.“

„Zošalela si?“ zasyčal Fero. „Prezradila si vari niekomu tajomstvo Dračej steny?“

„Ani nie. Ten, čo ostal dnu, tam bol už predtým.“

Jazvečík oňuchávajúci kmeň rozložitého duba zrazu zašteká a s ňufákom pri zemi sa hnal ku vchodu.

„Vidíte?“ zasmiala sa naša spoločníčka spoza bučka. „Blesk ho už spoznal, iba vy ste takí nechápaví!“

„Cha, cha,“ prehlásil Fero mrazivo. „Tebe sa chichúňa, keď si ho tam sama dovedla. Teraz už viem aj ja, že to je...“

Hneď ako sme odvalili balvan, privítal nás Bundášov hrdelný brechot.

***

„Vravíte, trojdňový výlet?“

Rozvažovali sme sa v zelenej komnate kozmoletu, ktorý sme predčasom objavili v Dračej stene. Blesk šantil okolo Ferových nôh, kým Bundáš dôstojne sedel a zametal huňatým chvostiskom.

„Veď pod' s nami,“ nadhodil som, akoby som ani nezbadal Ferov nevraživý pohľad. Vedel som, že túto opovážlivosť, akou je pozvať na výlet aj dievča, mi dlho neodpustí. Julka však bola aj jeho kamarátka.

„Aj by som šla, lenže...“

„Lenže čo?“

„Otecko ma priviezol autom k tete a večer sa po mňa vráti. Sem som si len tak odskočila, lebo som tušila, že prídete, nuž som vás chcela nastrašiť. Hm... ale mohla by som ísť zatelefonovať⁴, že sa vrátim domov až v nedeľu?“

„Tak zabehni k tete a my ťa počkáme.“

„To mi ani nenapadne,“ vyhrkol Fero. „Nemám náladu vyčkávať. Jedla sme si doniesli dosť, tak teda poďme!“

„Už to mám!“ vstala Julka. „Nezdržujte sa! Ja sa vrátim k tete povedať, kam ideme, a potom vás dohoním!“

„Nájdeš nás?“

„Že či! Medvedí vrch predsa vidieť zďaleka a okrem toho – načo mám Bundáša?“

„Máš pravdu, ten stratí stopu iba po búrke. Dobre teda! Pôjdeme popri potoku, nemôžeš nás minúť.“

„O chvíľu som späť!“

Dievča zmizlo v tuneli k východu z jaskyne.

„Bodaj by sa spustil taký lejak, hromy a blesky, žeby aj Bundáš za-blúdil!“

Na Ferovom hlase síce bolo počuť, že to nemyslí vážne, no napriek tomu som pocítil niečo čudné. Akoby nejaké tušenie, že jeho želanie sa onedlho do slova a do písmena vyplní.

STÁVKA

alebo kapitola tretia, v ktorej Števovi hrozí, že ostane holohlavý

„Šadla oša na konieč noša, v tráve je roša a čvendží koša!“ Skoro mi zabehlo. Odpočívali sme na rúbanisku a posilňovali sa desiatou. Števo sa však od toľkého jedenia tak rozgurážil, až sa sčista-jasna pustil do veršovania.

„Dobré, čo?“ zamrmal a zahryzol do chleba.

„Príma! Znamenité!“ nezdržal sa Fero. „Majstre, neviete ešte niečo podobné?“

Polichotený Števo prehltol, nadýchol sa a spustil:

„Vyletela mucha ž ucha, vletela však do brucha, odtiaľ čelá bež du-cha, letí ani mladucha!“

„Neprekonateľné! Do tretice všetko najlepšie!“

Básnik nepostrehol posmešok – zatváril sa mysliteľsky a zložil hlavu do dlaní. Vtom Fero vyskočil.

„Sakrament-atrament! Práve ten nám tu chýbal!“

Obzrel som sa a tentoraz som s Ferom vrelo súhlasil. Na konci rúbániska sa objavila Julka a niekoľko krokov za ňou sa vliekol Teofil.

„Počúvaj,“ povedal medzitým Števo, ktorý si nič nevšimol. „Toto bude najlepšie: Mám muchu v uchu a v bruchu trochu vžduchu!“

„A v hlave máš otruby! Prihlás sa do súťaže trkvasov!“

Fero sa rozzúrene obrátil k prichádzajúcim.

„Jula! Načo si sem zavolala tohto?“

Dievča naň pozrelo s dotknutým výrazom v tvári a pokrčilo plecami.

„Vôbec som ho nepozývala, sám sa pustil za mnou, keď som mu povedala, kam sme sa vybrali. Nijako som sa ho nevedela zbaviť. Nemohla som naňho predsa nahuckať Bundáša!“

„Nerozčuľujme sa,“ zamiešal sa do hádky Vilo. „Je už raz tu, tak hádam nebude mať čo pokaziť.“

„Len aby! Kazisvet!“

„Tak som tu! Priniesol som sirup,“ radostne oznámil Teofil a hodil svoj vak do trávy. Nestačil som ho zadržať a ani varovať, že práve na tom mieste vyčnieva zo zeme skalný hrot.

Ako inak, ozvalo sa zarinčanie...

„Č... čo je to?“ strhol sa Teofil a zbledol.

„Je tam kameň! Čo si sa najprv nepozrel?“

„Kameň? Ja som myslel...“

„Jeden myslel, až vymyslel fúrik a potom ho musel tlačiť! Švihom vyprázdni vak, lebo budeš mať všetko polepené!“

Nešťastník rýchlo otvoril vak a začal vyberať sklo a vylievať hustú červenú tekutinu. Vilo ho plesol po chrbte.

„Nič to! Črepy vraj prinášajú šťastie!“

„Ožaj, Teofil!“ zvolal Števo. „Požnáš rožprávku o šynovi a troch kráľoch... nie, nie! O kráľovi a troch šynoch?“

Fero obrátil oči stúpom. Všetci sme dobre vedeli, že najhrdinskejší hrdina pokazil doposiaľ každúcky vtip.

„Čo ja viem?“ Teofil držal vak, kým Julka mu ho utierala kúskom handričky. „Je milión rozprávok o kráľoch.“

„Ale túto nepožnáš! Počúvaj! Bol raz jeden kráľ a mal troch šynov. Dvaja štarší boli hlúpi a tretí... nie, nie! Naopak! Boli múdri a najmladší bol ako... ako podrážka. Keď už bol kráľ štarý, žavolal ši ich a povedal: Muším vám rozdeliť kráľovstvo. Najštarší, ty doštaneš poloviču... poloviču... Čoho vlastne? Aha, už viem – poloviču fučifuč! A ty... nie, nie! Doštaneš poloviču kráľovstva!“ Števa až prehýbalo od smiechu. „Ty doštaneš fu... fu... fučifuč! Chachachacha!“

Teofil položil vak do trávy a mlčky si utahoval remienok.

„Tak ša ma... chachá... na to špýtaj!“

„Na čo sa ťa mám spýtať?“

„No predsa na to, na čo ša špýtal ten šprošty!“

Zavládlo trápne ticho, iba Števo sa rehlil ďalej.

„Chachacha! Nie je to bežvadný chyták?“

„A ty ši ho bežvadne škopal!“ zastonal Fero. „Si zabíjač vtipov! Truľo!“

„Ty ši truľo!“

„Čuš! Najprv recituješ taľafatky a potom mi pokazíš vtip! Sám som si ho chystal na Julku!“

„Ja ho už dávno poznám,“ ozvala sa Julka s úsmevom.

„Vidiš? Už ho dávno pozná, ty závištník! Žávidíš mi, že šom ťa predbehol!“

„Pch! Si trubiroh a basta!“

„A... a ty ši dvojity trubiroh! A... kravšký! A aby ši vedel, dneš ša š tebou nebavím! Š nikým ša nebudem baviť!“

„Kdeže,“ zasmial som sa. „To nevydržíš, bol by to zázrak!“

„Nevydržím? A vydržím, aby ši vedel!“

„A nevydržíš!“

„A jušt vydržím! Nech ša pod žem prepadnem!“

„Stavme sa!“ vzplanul Fero. „Ja tvrdím, že nevydržíš!“

„Dobre, štavme ša! O čo?“ Števo sa buchol po kolene.

„O čo? Takto: Ak skutočne dokážeš do večera čušať, dám sa hneď v pondelok dohola ostriať. Ale ak prehovoriš čo len slovko, dáš sa ostriať dohola ty! Platí?“

„Platí,“ súhlasil hrdina po kratučkom zaváhaní a natiahol pravicu oproti vystretému Ferovmu gypsu⁵. So smiechom som im prefal ruky, načo Fero odskočil a skríkol:

„Prehráš, prehráš! Obanuješ! Už akoby si bol holohlavý!“

***

Očarene sme hľadeli naokolo. Nebo bolo belasé, bez jediného mráčka a príjemne ladilo so zeleňou horských lúk. V obrovskej výške krúžil párik vtákov. Na blízkom kríčku sa usadil žltó-čierny vtáčik, aby nás pozdravil niekoľkými trilkami. Keď sa nedočkal nijakého ohlasu, urazene sa našuchoril a ufrngol.

„Krása,“ vydýchla Julka.

„Čo tu! Počkaj, na kopci, odtiaľ bude výhľad! Nemám pravdu, Števo?“ povedal Fero, ktorý sa neprestajne motal okolo hrdinu a všelijakými úskokmi sa usiloval priviesť ho k reči.

Jeho obeť si však veľmi dobre uvedomila, do akej pasce sa dostala. Števo si preto dával pekelný pozor, aby sa nepreriekol.

„Panstvo, dôjdeme do dvanástej do sedla?“ hútal Vilo. Zastali sme na skok od pramienka.

„Do sedla?“ sklapol som skladací pohár⁶. „Prečo práve tam?“

„Viem!“ zagúľal očami Fero. „O dvanástej naisto nastane zatmenie slnka a uvidieť ho možno iba zo sedla! Náš Vilo to vyrátal!“

„Ale choď,“ okuliarnik kývol rukou. „Otecko hovoril, že po tejto je tam už len jedna studnička. A my budeme potrebovať na guláš vodu. Chcete ho variť hneď teraz tu, či vydržíme?“

„Najedzme sa v sedle,“ navrhol som.

„Aj ja som za,“ pridala sa Fero. „A ty, Števo?“

Odsúdenec vyplazil na pokašiteľa jazyk, vzal mi z dlane pohár a pobral sa k studničke. Vyšlo najavo, že Fero čakal iba na to. Spod blízkeho kríčka vydoloval okrúhly kameň, zabalil ho do servítky, rýchlo ho vsunul Števovi do vaku pod tepláky. O minútu sme sa za veľkého uškŕňania poberali ďalej.

V sedle sme si postavili tábor a stany. Vilo vybral z batoha plechový kotlík a poltucta konzerv, ktoré Teofil začal ochotne otvárať. My sme sa pustili do škrabania zemiakov.

„Au!“ ozvalo sa o chvíľu.

„Čo je?“

„Porezal som si prst,“ hlásil Teofil a fúkal si koniec malíčka. Julka pokrútila hlavou, a keď mu obviazala škrabanec kúskom obväzu, vytiahla z chlebníka otvárač.

„Tí dvaja vtáci stále krúžia,“ utrúsil Fero.

Vyvrátil som hlavu. Dve bodky takmer splývali s oblohou.

„Musí tam pôsobiť silný vzdušný prúd,“ povedal Vilo a utrel si okuliare.

„Vzdušný prúd? Tu?“ Fero sa zatváril odmietavo a obrátil sa k Števovi. „Čo myslíš, môže tu byť dáky vzdušný prúd? Dali by sa tu púšťať šarkany?“

Dobre poznal chválenkárovu slabinu – Števo, priam zamilovaný do výroby šarkanov, sa takmer pozabudol, iba v poslednej sekunde sa spamätal. Ešte pevnejšie zomkol pery a siahol do chlebníka po ďalší zemiak. Chvíľu v ňom šmátral, náhle mykol rukou a vytiahol kameň, vzorne zabalený do servítky. Očervenel a z úst sa mu vydral rozhorčený výkrik: „Ktorý šomár mi to šem po...“

Ihneď sa zasekol a dlaňou si prikryl ústa, no už bolo neskoro. Fero zapíšťal, urobil kotrmelec a začal poskakovať na jednej nohe okolo zmäteného Števa.

„Prehovoril, prehovoril! Holohlavý, holohlavý!“

„Aha!“ zvolal zlostne Števo, lebo viac nemusel dbať na stávku. „To si tam dal ešte ty! No počkaj!“ Vyskočil a vrhol sa k posmievačovi, lenže ten nelenil a so smiechom ufujazdil do húšťavy. Obe ich hlavy sa podchvíľou vynárali z porastu. Naraz Števova hlava zmizla, Fero sa zastavila, vrátila sa nazad a tiež sa stratila. Onedlho sa obaja znovu ukázali. Išli pomaly a Fero mal na sadre položený akýsi predmet. Zdalo sa, že Števo trochu kríva.

„Čo to je? Našli ste poklad?“ vítala ich Julka.

„To nie, ale mohol šom ša žabiť! Z ničoho nič šom ša prepadol pod žem! Našiel šom tam toto!“

„Čo je to?“

„Detská hračka,“ Fero si nadhodil predmet zdravou dlaňou a odkotúľal ho do trávy.

Bola to veľká modrá kocka.

***

Vatra veselo praskala, plamene nenásytne požierali raždie a obli-
zovali kamene okolo ohniska. Slnko sa už dávno schovalo za masívom
Medvedieho vrchu a krajina sa rýchlo ponárala do tmy. Kde-tu zablika-
li svetielka svätotajanských mušiek. Polihovali sme v tráve a hľadeli na
kotlík zavesený na trojnožke.

„Neuvaríme si ešte jeden čaj?“ nadhodila Julka. „Po tom štiplavom
guláši ma od obeda ešte vždy smädí.“

„Šprávne! Aj ja šom šmädný!“

„Lenže treba doniesť vody, fľaše sú prázdne,“ povedal Vilo.

„Tak prines!“

„Prines ty! Kde je napísané, že je to moja robota?“

„Varenie je ženská robota! Nech ňa o to poštará Jula!“

„Nehanbíš sa, ty strachopud?“

Vstali sme s Vilom súčasne, a preto sme to aj naraz uvideli: spoza
kríkov svietilo modré svetlo.

MODRÝ OHEŇ

alebo kapitola štvrtá, v ktorej výletníci podniknú nočný výstup

Kocka sa zmenila. Kým popoludní, keď sme sa s ňou dosť dlho za-
bávali, vyzerala pevne a celistvo, teraz sa v jej stenách vytvoril celý rad
kruhových otvorov. Na pohľad mala matnú modrú farbu, avšak osvet-
lená plameňom z ohniska zahrála dúhovými farbami. Už poobede ma
upútala jej hmotnosť – hoci bola dlhšia ako tehla, nevážila viac než
pierko.

„Škade ňa v nej berie to švetlo?“

Nemo sme pozerali na trblietajúce sa teleso. To, čo sa trblietalo, boli
hrubšie i tenšie žilky, prepletajúce sa cez seba ako poludníky a rovno-
bežky.

„Podajte mi baterku,“ zašepkal Vilo.

Bolo to zaujímavé. Zatiaľ čo v svetle baterky kocka zdanlivo potem-
nela, potom ako sme baterku vyplí, zajagala sa ešte výraznejšie.